

ANALIZA KRAJOLIKA POMOĆU GIS-a

U izdanju ITD Gaudeamus, uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH, u listopadu 2010. objavljena je knjiga *Analiza krajolika pomoću GIS-a*. Knjiga (ISBN 978-953-7380-11-3) obuhvaća 400 stranica sa 170 slika i 20 tablica. Autori knjige su Stefan Lang i Thomas Blaschke, a naslov izvornika je *Landschaftanalyse mit GIS* i prvi puta je objavljena 2007. godine. Knjiga je prevedena na hrvatski jezik, a pokrovitelj hrvatskog izdanja je Hrvatska komora ovlaštenih inženjera geodezije. Knjigu je prevela Tatjana Bekavac Bahorić, urednik je Danko Markovinović, a recenzenti hrvatskog izdanja su Vlado Cetl i Hrvoje Matijević.

Sadržaj knjige podijeljen je u sljedeća osnovna poglavlja:

Predgovor

1. Zašto kvantificirati krajolike i na koji način?
 2. GIS kao alat za analizu strukture
 3. Prethodna razmatranja o teorijama krajolika
 4. Pristup strukturi krajolika
 5. Ograničavanje i diskretiziranje – pitanja operacionalizacije
 6. Obuhvaćanje životnih prostora
 7. Mjera strukture krajolika
 8. Analiza opisa na razini Patcha
 9. Mjere na razini krajolika
 10. Razina klase: Karakterizacija staništa i konfiguracije
 11. Plansko modeliranje
 12. Monitoring i analiza promjena
 13. Pogled
 14. Radne vježbe
- Prilog CD

Autori u ovoj knjizi analizu krajolika opravdano smještaju u interdisciplinarni kontekst koji se bavi međudnosima između čovjeka i njegovoga životnog prostora, odnosno prirodnog i izgrađenog krajolika. Analiza krajolika dio je Ekologije krajolika (Geoekologije) kao relativno nove znanosti, koja se počinje intenzivno razvijati u Srednjoj Europi nakon II. svjetskog rata. Predmet istraživanja ekologije krajolika (geoekologije) je krajolik (ili zemljište – “land”) i to njegov oblik i struktura, djelovanje i geneza, tj. razvoj. Obzirom na mnogobrojnu korištenu literaturu od preko 400 citiranih izvora, ova knjiga daje cjelovit i kompleksan prikaz dosadašnjih saznanja o geoekologiji s posebnim osvrtom i promišljanjima autora, koji su među vodećim stručnjacima u tom području u svijetu. Također, dani su i konkretni praktični primjeri kroz uporabu GIS-a u analizi krajolika. Korištenjem GIS-a omogućava se provođenje kompleksnih analiza i istraživanja u proučavanju strukture krajolika i procesa koji se u njemu odvijaju. Uz knjigu je dan i CD s izrađenim autorskim softverom te konkretnim primjerima.

U hrvatskoj znanosti, analiza krajolika kao dio geoekologije relativno je mlada i širem krugu društva nepoznata disciplina koja tek u posljednjih nekoliko godina dobiva odgovarajući značaj. Iz tog razloga, ali i uslijed pomanjkanja stručne literature, knjiga će pomoći svima koji se bave ili će se baviti ovim interdisciplinarnim područjem u kojem i geodetska i geo-informatička struka imaju važnu ulogu.

Knjiga je namijenjena prvenstveno geografima, ali i svima ostalim srodnim disciplinama (geodeziji, šumarstvu, agronomiji, biologiji, arhitekturi, itd.). Dobri poznavaoци GIS-a iskoristit će je da svoje znanje prošire na jedno zanimljivo područje vezano uz prostorne podatke, geoekologiju. Oni će u knjizi pronaći odlično obrazloženu teorijsku osnovu ove interdisciplinarnе stručno-znanstvene kategorije. Geoekolozi i oni koji to žele postati, kroz čitanje ove knjige na pristupačan će način savladati jednostavne i složene tehnike korištenja GIS-tehnologije u svrhu boljeg i učinkovitijeg savladavanja svojih svakodnevnih izazova.

Vlado Cetl